herpy

VARANER

Varanus storri

En liten, snabb och marklevande dvärgvaran från Queensland i Australien, som blir omkring 30 cm och lever av insekter. Den kräver ett långt, varmt terrarium med djupt substrat att gräva i, UVB och gömställen under sten, och den är ett djur för observation, inte för daglig hantering. Djuren kan bli minst 12 år.

Familj: Varanidae Engelska: Storr's Monitor Publicerad 15 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**25-33 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**12 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Halvöken och savann**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**80 × 50 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Värmeplats	**45 °C**
Temperatur, natt	**20-23 °C**
Luftfuktighet	**50-60 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2-6 ägg**
Inkubation	**100 dagar** vid 28-29 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Varanus storri är en liten, marklevande varan i undersläktet *Odatria*, de så kallade dvärgvaranerna. Den beskrevs 1966 av Robert Mertens och är uppkallad efter den australiske herpetologen Glen M. Storr (1921-1990). Den har en förhållandevis kort svans med kraftiga, taggiga fjäll på ovansidan, och teckningen är jämn utan tydliga ögonfläckar. Arten anses vara närmast släkt med *Varanus primordius* och *Varanus acanthurus*.

Vuxna djur blir typiskt omkring 30 cm inklusive svans, och den ursprungliga beskrivningen anger en total längd på högst 33 cm. En större form på omkring 40 cm omtalas också, men det är oklart om den hör till *V. storri* eller till *Varanus ocreatus*, som tidigare räknades som en underart (*V. s. ocreatus*) och i dag är en egen art. Vikten är inte dokumenterad. Äldre skötselanvisningar skiljer inte mellan de två arterna, så ta reda på djurens ursprung och blanda inte linjer.

Arten är snabb, vaksam och aktiv på dagtid. Den använder tungen hela tiden för att undersöka omgivningen och märker ut sitt revir genom att gnida kloaken mot underlaget. En ny artfrände i terrariet upptäcks genast. Den är därmed ett djur som är spännande att titta på, men som inte lämpar sig för att tas upp dagligen.

Åtagandet är långt: *V. storri* tar mycket mindre plats än de stora varanerna, men kräver ändå ett långt terrarium på minst 80 cm, kraftig värme och UVB, veckovis utfodring med levande insekter och ett djur som ska skötas i minst 12 år. Det är inget nybörjardjur. Alla djur i handeln härstammar från uppfödning i fångenskap. Det är en fördel för hälsan.

Läs mer: Ljus och UVB

Utbredning och livsmiljö

Varanus storri finns bara i Australien, i norra och centrala Queensland. Typlokalen är Charters Towers. Bestånden i Northern Territory och Western Australia, som tidigare räknades till underarten *V. s. ocreatus*, räknas nu som en egen art, *Varanus ocreatus*.

Den införda, giftiga *Rhinella marina* tros ha drabbat beståndet hårt i delar av Queensland, men arten står som livskraftig (LC) på IUCN:s rödlista.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Varanus storri lever på torr mark: i halvöken och öppna, torra skogar, ofta under sten och längs torra vattendrag. Den använder sprickor, hålrum och hål i marken som gömställen och går under sten när det blir för varmt eller kallt.

Klimatet är varmt med en tydlig torrperiod. Djuret är dagaktivt och växlar mellan soliga fläckar och skugga för att hålla kroppstemperaturen. Det är det beteendet man ska ge möjlighet till i terrariet: ett varmt ställe i fullt ljus, ett svalt ställe och ett fuktigt gömställe där jorden inte är helt torr. Luftfuktigheten i det fria är inte dokumenterad i detalj.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Ett vuxet djur ska ha ett terrarium på minst 80 × 50 × 60 cm (längd × bredd × höjd), och ett större är bättre. Arten lever på marken, så golvytan räknas mer än höjden. Som tumregel för marklevande varaner bör terrariet vara minst fem gånger så långt och två gånger så brett och högt som djurets nos-kloak-längd, och det måttet överskrids klart av de 80 cm. Vuxna djur hålls enskilt eller som ett fast par (se Beteende). Ungar biter varandra och kan döda varandra, så de ska uppfödas var för sig, och en ny artfrände som sätts in upptäcks genast och förföljs.

Som botten fungerar en blandning av sand och lera som är djup nog för att djuret ska kunna gräva. Välj dammfri sand, som inte behöver steriliseras. Bygg en bakvägg av flamingo och epoxy beströdd med sand, eller av kork, som djuret kan klättra upp på, och lägg ut platta stenar och korkrör som gömställen på flera höjder. Ett av gömställena ska vara fuktigt, till exempel en liten låda med lätt fuktig sand eller sphagnum, så att det finns ett ställe med högre luftfuktighet. Levande växter överlever sällan, eftersom djuret gräver upp dem, och konstgjorda växter får inte kunna sväljas.

Värmekällor ska vara avskärmade, så att djuret inte kan röra vid lamporna och bränna sig. Värmen ska bara täcka ena halvan av terrariet, så att den andra halvan förblir sval. Locket ska vara tätt, eftersom arten är snabb och lätt tar sig ut. Under en sval period kan ett mindre terrarium användas, och ungdjur kan i början hållas i ett mindre, så att de lätt hittar födan och vattnet.

TEMPERATUR

Det ska finnas en stor temperaturgradient, så att djuret själv kan välja. Uppgifterna för gradienten går från omkring 24 °C i den svala änden till omkring 45 °C på solplatsen. Det är yttemperatur på solplatsen, mätt med en IR-termometer, inte lufttemperatur. Värdet för bakgrunden på dagen, 24-30 °C, är en approximation: den övre delen är lånad från en annan dvärgvaran. Nattemperaturen är 20-23 °C.

Ge en sval period på omkring två månader med kortare belysning och mindre användning av solplatsen. Det synkroniserar könscykeln och hör till aveln. En egentlig vinterdvala utan ljus och värme rekommenderas inte för varaner. Mät temperaturen på flera ställen med en digital termometer. Söker djuret skydd hela dagen eller slutar äta, kontrollera gradienten.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten i terrariet är måttlig, omkring 50-60 %. Själva terrariet ska vara förhållandevis torrt, men djuret ska ha minst ett ställe med fuktigt substrat som det kan söka sig till, till exempel under en sten eller i en låda med lätt fuktig sand. Spraya inte hela terrariet.

En vattenskål med färskt vatten ska alltid stå framme och bytas ofta, även under en sval period.

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och beroende av starkt ljus och UVB. Använd dagsljusrör eller LED-ljus, kombinerat med en kraftig ljuskälla med UVB, till exempel en kvicksilverlampa eller en metallhalogenlampa, som ger både värme och UV. UV-ljuset ska ha direkt tillgång till djuret, utan glas emellan, eftersom glas stoppar UV. Svagt ljus och vanliga lysrör räcker inte och ger snabbt hälsoproblem.

UVB-rekommendationen är Ferguson-zon 3, som är den vanliga för dagaktiva, solälskande arter. Zonen är inte angiven för just den här arten. Ha ljuset tänt 10-12 timmar per dag och kortare under den svala perioden, gärna styrt av en timer.

UTFODRING

V. storri lever mest av insekter och andra ryggradslösa djur. Ge syrsor, gräshoppor, kackerlackor och larver av jättemjölmask, i den storlek som djuret lätt kan fånga. Nyfödda möss kan ges någon gång för omväxling, men arten behöver inga gnagare, och för mycket fett gör den överviktig. Fetma är ett känt problem hos dvärgvaraner, så vuxna djur får inte överfodras.

Pudra födan med ett mineral- och vitamintillskott med kalk och D3, eftersom föda i fångenskap saknar den balans som djuret får i det fria. Ge inte mer än djuret äter upp, eftersom syrsor och kackerlackor gömmer sig i inredningen och kan störa djuret när det sover. Exakta mängder och frekvens är inte dokumenterade för arten; en rimlig utgångspunkt är små insekter nästan dagligen till ungar och ett par utfodringar i veckan till vuxna.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

V. storri är snabb och vaksam. Den är liten, och bett från ett djur på 30 cm är inte allvarliga som från de stora varanerna, men de vassa klorna och de spetsiga tänderna kan ge sår, som måste rengöras noga. Allvarliga skador är inte dokumenterade för arten, och svanssmällar är inte beskrivna.

Djuret vänjer sig vid dig om handen alltid kommer lugnt in från sidan och aldrig greppar uppifrån, och genom att du låter det vänja sig vid dig under lång tid. Det är dock en art för observation och inte för daglig hantering. Håll hanteringen kort. Reptiler bär ofta på salmonella: tvätta händerna efter varje besök i terrariet och efter utfodring, och låt inte djuret gå fritt på köksbänkar.

Uppgifterna varierar om samhållning: arten har rekommenderats hållas enskilt och bara sättas ihop under parningstiden, eftersom djuren lätt slåss, men det finns också goda erfarenheter av fasta par och små grupper där inga nya djur tillkommer. Strider uppstår framför allt när ett nytt djur sätts in i en etablerad grupp. Det säkra valet är ett djur per terrarium eller ett fast par i ett rymligt terrarium som hålls under uppsikt.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könet är nästan omöjligt att se utanpå hos varaner. Honan har en hemiklitoris som liknar hanens hemipenisficka, så sondering fungerar inte. Säker könsbestämning kräver endoskopi hos en veterinär med erfarenhet av reptiler. Ålder och vikt för avel är inte dokumenterade, men djuren bör vara vuxna och i god hull innan de sätts ihop.

PARNING

Sätt ihop paret efter en sval period på omkring två månader med kortare belysning och mindre värme, och höj sedan temperaturen och ljuset gradvis. Håll uppsikt över djuren, eftersom arten biter, och ta bort hanen om honan är hårt ansatt. Hanar ska inte sättas ihop. Perioder av separering på fyra veckor till tre månader kan upprepas flera gånger per år och kan synkronisera djuren.

Tiden från sista parningen till äggläggning är hos de flesta varaner fyra till åtta veckor. Efter parningen bör hanen tas ut.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan kan lägga flera kullar under ett år, varje gång 2-6 ägg. Antalet kullar per år är inte dokumenterat. Ge henne en äggläggningslåda med lätt fuktig sand-jordblandning, som är ljustät och går att nå uppifrån. Hon gräver ofta provhål dagarna innan och äter inte precis innan hon ska lägga. Ge henne mat och vatten direkt efter läggningen, för hon är utmattad.

Om läggningen tar ovanligt lång tid, eller om hon gräver länge och sedan slutar helt, ska en veterinär kontaktas. Det kan vara tecken på äggstopp. Hanen ska inte gå ihop med honan när hon är nära att lägga, för han kan äta äggen.

INKUBATION

Ta ut äggen direkt efter läggningen, eftersom varaner gärna äter ägg. Markera ovansidan med blyerts och vänd dem inte. Lägg dem i en box med perlit eller vermikulit eller helt utan substrat. Arten bör inte inkuberas för fuktigt.

Temperaturen är 28-29 °C, och äggen kläcks efter omkring 100 dagar. Substratet ska vara så fuktigt att äggen inte torkar ut, men undvik vatten på själva ägget. Om ett ägg svettas, så att det sipprar vatten ur det, kan ett litet snitt i ovansidan lätta trycket på fostret. Ägg som är försenade men fortfarande ser friska ut ska inte öppnas, eftersom ungen ofta inte är färdigutvecklad och sällan överlever.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är snabba och aktiva från de första timmarna. Sätt varje unge i ett eget litet terrarium, för de biter varandra och kan döda varandra. Inredningen motsvarar de vuxnas, bara mindre, med en liten vattenskål och gömställen under sten. Se till att gömställena är säkrade, så att stenar inte kan välta ner över djuret.

Ge små insekter, till exempel små syrsor, pudrade med kalk och D3. Överblivna insekter ska tas bort, eftersom de kan skada en sovande unge. Mät och väg ungarna vid kläckningen och därefter regelbundet.

Hälsa och vanliga misstag

Djuren i handeln är normalt uppfödda, vilket ger färre parasiter och mindre stress än vildfångade djur. Sätt ändå ett nytt djur i karantän i minst sex veckor, och låt en veterinär med erfarenhet av reptiler undersöka träcken för parasiter. Ge aldrig medicin utan en veterinärs anvisning.

Typiska fel i skötseln:

- Fetma vid överutfodring, särskilt om det ges möss.
- Brist på UVB och kalk, som ger mjuka ben och darrningar. Direkt UV utan glas och kalk med D3 på födan förebygger det.
- Brännskador från oskärmade lampor.
- Stress och bettskador när djur hålls tillsammans eller får en ny artfrände.
- Äggstopp hos honor som inte har en lämplig äggläggningslåda.

Sök veterinär om djuret inte vill äta eller tappar i vikt, om en hona går länge med ägg utan att lägga dem, eller om djuret har bettskador.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.